

Handläggare: Anne Menes
Telefon: 08-508 03 376

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

**Svar på remiss om motion av Inger Stark (V)
och Jackie Nylander (V) om långsiktiga
villkor för kvinnojourerna och bättre
möjligheter för kvinnor att komma vidare
och få en trygg bostad.**

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Christina Heglert

Ante Hemphälä

T.f. sStadsdelsdirektör

Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har överlämnat remiss om motion (2013:10) om villkor för kvinnojourer och bättre möjligheter för våldsutsatta kvinnor att komma vidare och få en trygg bostad. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning bereds möjlighet att lämna synpunkter. Inger Stark och Jackie Nylander (båda V) föreslår bland annat att kvinnocentrum och ideella jourer ska få i uppdrag att ta emot papperslösa våldsutsatta kvinnor. Nämndens uppfattning är att det gällande regelverk som finns, ger socialtjänsten möjlighet att göra en nödprövning av bland annat skyddad boende i den akuta situationen. Detta gäller även papperslösa kvinnor. För att det stöd och vård som ges till våldsutsatta ska vara av så god kvalitet som möjligt, bör staden skapa ett regelverk för tillsyn och kvalitetssäkring. Ett system med utbyteslägenheter med andra kranskommuner tycker förvaltningen är bra. Förturskriterierna gör dock att det ändå kan vara svårt att få kvinnorna vidare till

ett eget boende. Nämnden tycker att boendefrågan för de våldsutsatta kvinnorna är viktig och föreslår att socialförvaltningen får i uppdrag att se vilka möjligheter som finns, centralt i staden men också i samarbete med kranskommuner.

Ärendet

Inger Stark och Jackie Nylander (båda V) skriver i sin motion att kvinnojourerna måste få andra villkor än det de har idag. Kriscentrum för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot papperslösa kvinnor och de ideella jourerna ska få ekonomiskt stöd av staden till att ta emot papperslösa kvinnor. De skriver att kommunfullmäktige ska ge socialnämnden i uppdrag att undersöka möjligheterna för att öppna ett kommunalt kriscentrum för kvinnor i norra Stockholm. Inger Stark och Jackie Nylander skriver vidare att det behövs ett regelverk för tillsyn och kvalitetssäkring av jourerna, vilket ska del- eller helfinansieras av staden. För att de ekonomiska villkoren för jourerna ska tryggas och bli mer långsiktiga, bör staden överväga att skriva ramavtal med jourerna som har kvalitetssäkrats. I motionen framförs vidare att kvalitén på bistånd till skydd och stöd ska vara likvärdigt oavsett vilken stadsdelsnämnd kvinnan hör till, det behövs därför en kartläggning i respektive stadsdel av detta. Vidare skriver Inger Stark och Jackie Nylander att byggande av hyresrätter till rimliga hyror behöver utökas i Stockholms stad. Socialtjänsten ska få tillgång till övergångslägenheter för kvinnor som lämnar kvinnojourerna och att staden ska verka för ett system av utbyteslägenheter med andra kommuner i länet för de kvinnor som på grund av hotbild inte kan bo kvar i sina hemkommuner.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för individ och familjeomsorg i samarbete med strategiska staben.

Förvaltningens synpunkter

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning håller med Inger Stark och Jackie Nylander (båda V) att det är viktigt att kvalitén på det biståndet om skydd och stöd som våldsutsatta kvinnor och deras barn får, ska vara likvärdigt oavsett vilken stadsdelsnämnd kvinnan är skriven i. Enligt Stockholms stads program för kvinnofrid, ska en stadsövergripande kartläggning göras för att kunna bedöma om målgruppen får likvärdiga insatser, oavsett var de bor. Nämnden anser att man ska invänta kartläggningen och att det centralt arbetas fram hur stödet ska se ut för att vara så likvärdigt som möjligt över staden. I kartläggningen anser förvaltningen att även våldsutsatta psykiskt- och fysiskt funktionsnedsatta och våldsutsatta äldre kvinnors utsatthet bör belysas.

Förvaltningen instämmer i motionärernas förslag om att det bör skapas ett gemensamt regelverk för tillsyn och kvalitetssäkring av de jourer som finansieras av staden. Förvaltningen är tveksam till frågan om att sluta ramavtal. Kvinnojournerna drivs i ideell regi. Om ramavtal ska slutas skulle det innebära att dessa tjänster troligen behöver upphandlas i enlighet med LOU. Konsekvenserna av eventuell upphandling och hur det kan slå mot den ideella verksamheten är svåra att bedöma. Förvaltningen menar därför att dagens ordning med särskilt stöd till de ideella verksamheterna bör fortsätta tills vidare.

Att utreda möjligheterna för att bygga ett kriscentrum för kvinnor i norra Stockholm, ställer sig nämnden positiv till. Dock anser nämnden att för våldsutsatta kvinnor i stadsdelen vore ett kriscentrum i södra Stockholm ett bättre alternativ, då hemkommunen kan vara minerad mark för dessa kvinnor.

Hos Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning finns i dagsläget 25 pågående kvinnofridsärenden. 10 av dessa kvinnor är placerade på kvinnojourer och i skyddade boenden och har inget eget boende att återvända till. För att få hjälp till lägenhet via förtursenheten krävs att den sökande kvinnan står i bostadskö och inte har anmärkning. Kriterierna gör att målgruppens möjlighet till förtur minskar och är en bidragande orsak till att kvinnor i behov av skydd stannar kvar längre än nödvändigt på skyddade boenden. Ett system med utbyteslägenheter med andra kranskommuner när kvinnan inte kan bo kvar i det geografiska området tycker förvaltningen är bra, men förturskriterierna gör att det ändå kan vara svårt att få kvinnorna vidare till ett eget boende. Det samma gäller förslaget om övergångslägenheter. Nämnden tycker att boendefrågan för de våldsutsatta kvinnorna är viktig och föreslår att socialförvaltningen får i uppdrag att se över vilka möjligheter som finns, centralt i staden men också i samarbete med kranskommuner. En blandning av boendeformer, där både hyres- och bostadsrätter samt villor finns, tycker förvaltningen är bra. I övrigt hänvisas till bostadsföretagen när det gäller förslag om byggandet av nya hyresrätter.

Inger Stark och Jackie Nylander föreslår att Kriscentrum för kvinnor ska få i uppdrag att ta emot papperslösa kvinnor och att de ideella jourerna får ekonomiskt stöd av staden att ta emot papperslösa våldsutsatta kvinnor. Med papperslös avses enligt utlänningslagen (2005-716) en person som vistas i Sverige utan tillstånd för detta. Det finns ingen tillförlitlig statistik över antalet papperslösa personer i Sverige. Enligt den lilla forskning och mindre undersökningar som finns på området, uppskattas antalet papperslösa i Sverige till mellan 10 000 och 50 000,

varav ungefär 2000-3000 är barn. Fallbeskrivningar och intervjuer med papperslösa visar att gruppen är hänvisade till den informella arbetsmarknaden för sin försörjning och att de bor trångt och under osäkra förhållanden.

Hälsotillståndet hos många papperslösa är dåligt eller mycket dåligt enligt undersökningarna. Papperslösa kvinnor och barn lever i utsatthet och löper stor risk att utsättas för våld och att bli föremål för prostitution och människohandel. Regeringen har tillsammans med Miljöpartiet gjort en överenskommelse om att papperslösa ska få laglig rätt till subventionerad vård, motsvarande den vård som asylsökande har tillgång till idag. Överenskommelsen träder i kraft 1 juli 2013. Därutöver gäller att staden, enligt 2 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Detta ansvar gäller oavsett varför en person vistas där. Socialtjänsten ska göra en så kallad nödprovning avseende behov av mat, kläder, tak över huvudet och skydd, exempelvis tillfällig vistelse på kvinnojour eller annat skyddat boende. Detta gäller även papperslösa kvinnor. Socialnämnden är dock skyldig enligt svensk lag, 7 kap. 1 § utlänningsförordningen (2006:97) att underrätta polisen om en utlännings när socialnämnden första gången vidtar åtgärd i ett ärende om socialtjänst som angår utlännings, till exempel vid ansökan om ekonomiskt bistånd eller beslut om vård enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (1990:52), LVU.

När det akuta behovet har tillgodosetts kan socialtjänsten medverka till att personen kan återvända till sitt hemland. Socialtjänstens kontakter med papperslösa kvinnor är begränsade och socialtjänstens underrättelseskyldighet kan vara en bidragande orsak till detta. Kriscentrum för kvinnor tar emot alla kvinnor som är i behov av skydd, i mån av plats, oavsett om de är papperslösa eller ej. Det är sedan upp till respektive stadsdel att lösa betalningsfrågan. Socialtjänsten i Spånga-Tensta känner inte till om det har kommit in ansökan om skyddat boende från papperslösa kvinnor i stadsdelen. Förvaltningen har uppmärksammat att det i nuläget inte finns förhållningssätt eller rutiner för hur socialtjänsten ska hantera frågor som rör papperslösa, exempelvis om en faktura skulle komma från kriscentrum för kvinnor. Förvaltningen håller på att ta fram rutiner för att säkerställa ett säkert system för dessa ärenden.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att den aktuella lagstiftningen ger stöd för att papperslösa våldsutsatta kvinnor blir beviljade bistånd i den akuta situationen. Detta gäller också för kriscentrum för kvinnor. De ideella kvinnojourer som

kommer i kontakt med papperslösa kan ansöka om föreningsbidrag i respektive stadsdelsnämnd.

Förvaltningen anser att kriscentrum inte ska få ett riktat uppdrag att ta emot papperslösa, då man måste följa det aktuella regelverk som finns. Troligtvis skulle förslaget inte innebära någon reell förändring av antalet papperslösa våldsutsatta kvinnor som söker hjälp, utifrån deras rädsla att bli utvisade.

Förvaltningen vill också lyfta fram en fråga som inte nämnts av motionärerna. Motionen utgår från kvinnor i utsatta situationer. Förvaltningen menar att det även finns män i utsatta situationer och att även deras situation måste uppmärksammas. Även utsatta situationer inom samkönade förhållanden bör uppmärksammas. Det som anförts i tjänsteutlåtandet bör även tillämpas i dessa situationer.

Bilagor

1. Remiss om motion (2013:10) om långsiktiga villkor för kvinnojourerna och bättre möjligheter för våldsutsatta kvinnor att komma vidare och få en trygg bostad, dnr 1.5.1-82/2013.